

ALICE MUNRO

Kanadska pisateljica Alice Munro spada med najuspešnejše sodobne avtorje kratke proze: je dobitnica številnih priznanj doma in v svetu ter cenjena tako pri literarnih strokovnjakih in kritikih kakor pri širokem občinstvu. Izid vsake njene nove knjige šteje za vrhunski literarni dogodek in je obenem prodajna uspešnica, za njene zgodbe stojijo v vrsti najuglednejše kanadske, ameriške pa tudi evropske literarne revije.

Alice Munro se je rodila leta 1931 v podeželskem mestecu Wingham v Ontariu, otroštvo in mladost v tem okolju sta še vedno najmočnejši vir, iz katerega črpa snov za svoje zgodbe – ne kot avtobiografsko pripoved, ampak kot, kakor sama pravi, “emocionalno resničnost” svojih junakov. Same zgodbe so dovolj preproste in so si, lahko bi rekli, podobne, toda “kompleksnost stvari – stvari znotraj stvari – je očitno neskončna,” kot je rekla pisateljica v nekem intervjuju. Izjemno poznavanje človeške psihe in mojstrsko obvladovanje detajlov ji omogočata ustvarjati vedno nove in sveže značaje in situacije ter jih spletati v žive, ganljive zgodbe, ki učinkujejo kot anekdotični posnetki vsakdanjega življenja in hkrati ponujajo vpogled v najgloblje in najbolj zapletene vzgibe človeškega dejanja in nehanja.

Dosedanjih dvanajst knjig (enajst novelističnih zbirk in roman) je Alice Munro prineslo komaj verjetno množico literarnih nagrad – med drugim trikrat najvišjo kanadsko sploh, Governor General's Award, in dvakrat ne dosti manj ugledno Giller Prize, drugič leta 2004 za zbirko *Runaway (Ubežnica)*, iz katere je tudi zgodba *Chance (Priložnost)*. Tri pripovedi v tej knjigi so povezane med seboj: Juliet iz pričujoče zgodbe spremljamo še v dveh naslednjih, *Soon (Kmalu)* in *Silence (Tišina)*, vendar vsakokrat mine vmes nekaj let. Čeprav je vsaka zgodba zase zaključena in samostojna, se učinek vseh treh skupaj kljub še vedno dosti manjšemu obsegu lahko meri z najmočnejšimi romani.

Alice Munro

Priložnost

Sredi junija 1965 je v šoli Torrance House semestra konec. Juliet niso ponudili stalne zaposlitve – učiteljica, ki jo je nadomeščala, je ozdravela – in bi zdaj lahko bila na poti domov. Toda odločila se je za, kakor je to imenovala, majhen ovinek. Majhen ovinek za obisk pri prijatelju, ki živi više gori ob obali.

Pred kakšnim mesecem je šla s še eno učiteljico – Juanito, ki je bila edina oseba približno njenih let v učiteljskem zboru – gledat novo izdajo starega filma *Hiroshima mon amour*. Juanita je pozneje priznala, da je tudi sama, tako kot ženska v filmu, zaljubljena v poročenega moškega, očeta svoje učenke. Potem je Juliet rekla, da se je tudi ona že znašla v podobnem položaju, vendar zaradi tragične usode njegove žene ni dopustila, da bi se stvar razvila. Njegova žena je bila popolna invalidka, bolj ali manj možgansko mrtva. Juanita je rekla, da bi si želela, da bi bila žena njenega ljubimca možgansko mrtva, pa ni bila – bila je močna in oblastna in ji je uspelo spraviti Juanito s poti.

In kmalu po tem je, kakor bi ga pričarale take nespodobne laži ali pollaži, prišlo pismo. Ovojnica je bila pomečkana, kot da je prebila nekaj časa v kakšnem žepu, naslovljena pa je bila samo na "Juliet (učiteljico), Torrance House, 1482 Mark Street, Vancouver, B. C". Ravnateljica jo je dala Juliet, rekoč: "Tole bo najbrž za vas. Čudno je, da ni nobenega priimka, ampak naslov so pa pravilno napisali. Najbrž so se spomnili pogledati v imenik."

Draga Juliet, pozabil sem, na kateri šoli poučujete, pred nekaj dnevi pa sem se kar naenkrat spomnil in zdelo se mi je, da je to znamenje, naj vam pišem. Upam, da ste še tam,

ampak služba bi morala biti precej grozna, da bi jo pustili pred koncem semestra, in sploh se mi ne zdi, da bi vam bilo to podobno.

Kako vam je všeč vreme na naši zahodni obali? Če mislite, da imate v Vancouvru veliko dežja, potem si ga predstavljajte še enkrat toliko, in to je toliko, kot ga imamo tu gori.

Pogosto mislim na vas, kako sedite in gledate zveze zvezde. Kot vidite, sem napisal zveze, pozna noč je in moral bi biti že v postelji.

Z Ann je približno enako. Ko sem se vrnil s potovanja, se mi je zdelo, da je močno opešala, ampak to je bilo predvsem zato, ker sem takrat naenkrat opazil, kako zelo je šlo v zadnjih dveh ali treh letih z njo navzdol. Dokler sem jo vsak dan videl, nisem tako zaznaval njenega hiranja.

Mislim, da vam nisem povedal, da se bom ustavil v Regini in obiskal sina, ki je zdaj star enajst let. Tam živi s svojo mamo. Tudi pri njem sem opazil veliko spremembo.

Vesel sem, da sem se končno spomnil imena šole, samo zdaj se na svojo grozo ne morem spomniti vašega priimka. Vseeno bom zalepil pismo in upal, da mi bo padel na pamet.

Velikokrat mislim na vas.

Velikokrat mislim na vas

Velikokrat mislim na vas zzzzzz

Avtobus pripelje Juliet iz središča Vancouvra v Horseshoe Bay in na trajekt. Potem čez polotok in na še en trajekt, pa spet na kopno in tako v mesto, kjer živi moški, ki je napisal pismo. Whale Bay. In kako hitro – še pred Horseshoe Bayem – prestopiš iz mesta v divjino. Ves ta semester je preživela med tratami in vrtovi Kerrisdalea, kjer so se ob jasnem vremenu kakor zavesa pred odrom vsakokrat prikazale gore severne obale. Okolica šole je bila zavarovana in prijazna, obdana s kamnitim zidom, kjer je v vsakem letnem času kaj cvetelo. In vrtovi okoliških hiš so bili prav taki. Tako urejeno razkošje – rododendroni, bodika, lovor in glicinija. A še preden prideš do Horseshoe Baya, se okrog tebe zgrne pravi gozd, ne gozd parkov. In od tam dalje – voda in skale, temna drevesa, viseči mahovi. Sem ter tja sled dima iz kake vlažne in razdrapane hiške z dvoriščem, polnim drv, desk in gum, avtomobilov in avtomobilskih delov, pokvarjenih ali uporabnih koles, igrač in sploh vsega, kar mora ostati zunaj, kadar ljudje nimajo garaž ali kleti.

Mesta, kjer se avtobus ustavlja, nikakor niso urejena mesta. Ponekod je tesno skupaj zgrajenih nekaj enakih – združnih – hiš, večinoma pa so take kot tiste v gozdovih, vsaka sredi svojega razmetanega dvorišča, kot da bi bile zgolj po naključju postavljene tako, da se vidi od ene do druge. Nobenih tlakovanih ulic razen glavne ceste, ki vodi skozi naselje, nobenih pločnikov. Nobenih trdnih zgradb, kjer bi bili poštni uradi ali mestne pisarne, nobenih ličnih poslopij s trgovinami, ki bi bila zgrajena tako, da bi se jih opazilo. Nobenih spomenikov iz vojn, vodnjakov s pitno vodo, majhnih parkov s cvetjem.

Včasih kakšen hotel, ki je videti bolj kot gostilna. Včasih kakšna sodobna šola ali bolnišnica – spodobna, vendar nizka in preprosta kot kak hangar.

In v nekem trenutku – precej pred drugim trajektom – se je polotijo dvomi glede vsega skupaj, da jo začrviči v želodcu.

Velikokrat mislim na vas

Velikokrat mislim na vas

To je pač nekaj takega, kar človek reče, da bi bil pomirjujoč ali iz blage želje, da bi imel koga na vrviči.

Ampak saj bo moral biti v Whale Bayu kak hotel ali vsaj kake hiške za turiste. Tja bo šla. Veliki kovček je pustila v šoli in ga bo vzela pozneje. Samo potovalko ima obešeno čez ramo, zato ne bo zbujala pozornosti. Enkrat bo prespala. Mogoče mu bo telefonirala.

In rekla kaj?

Da je po naključju tu, na poti k prijateljici. Prijateljici Juaniti, iz šole, ki ima vikend – kje? Juanita ima hišico v gozdu, to je neustrašna ljubiteljica narave (čisto drugačna od resnične Juanite, ki je redko brez visokih pet). In izkazalo se je, da je ta hišica samo malo južno od Whale Baya. Po obisku pri Juaniti v tej hišici je Juliet pomislila – je pomislila – ker je bila že skoraj tam – je pomislila, da bi pravzaprav lahko ...

Skale, drevesa, voda, sneg. Te stvari v vseskozi spreminjajočem se razporedu so pred šestimi meseci, v nekem jutru med božičem in novim letom, sestavljale razgled skozi okno vlaka. Skale so bile velike, včasih štrleče, včasih zglajene kot balvani, temno sive ali čisto črne. Drevesa so bila večinoma zimzelena, bori ali smreke ali cedre. Na vrhovih smrek – črnih smrek – so čepele miniature njih samih, ki so bile videti kakor dodatna pomanjšana drevesca. Drevesa, ki niso bila zimzelena, so bila tanka in gola – morda topoli ali macesni ali jelše. Nekatera so imela lisasta debla. Sneg je v debelih kapah ležal vrh skal in ovijal vetrovno stran dreves. Kot mehka, gladka odeja je prekrival gladino mnogih velikih ali majhnih zamrznjenih jezer. Samo kjer se je voda premikala v hitrem, temnem in ozkem toku, je bila brez snežnega pokrova.

Juliet je imela v naročju odprto knjigo, vendar ni brala. Sploh ni odmaknila oči od stvari, ki so bežale mimo. Bila je sama na dvojnem sedežu in nasproti nje je bil prazen dvojni sedež. To je bil prostor, kjer je bila ponoči njena postelja. Strežnik si je pravkar dajal opraviti s preurejanjem tega spalnega vagona za dan. Ponekod so temno zelena pregrinjala s patentnimi zadrgami še visela vse do tal. V zraku je bil vonj po tej tkanini, podobni šotorskemu platnu, in nemara rahel vonj po nočnih oblačilih in straniščih. Piš svežega zimskega zraka, kadar je kdo odprl vrata na tem ali onem koncu vagona. Zadnji potniki so odhajali na zajtrk, drugi so se vračali.

V snegu so bile sledi, sledi majhnih živali. Koralde, nanizane v zanke, izginjajoče.

Juliet je bila stara enaindvajset let in je že imela diplomu in magisterij iz klasične filologije. Pripravljala je doktorat, vendar je za čas, ko je poučevala

latinščino v zasebni dekliški šoli v Vancouvru, prekinila to delo. Učiteljskih izkušenj ni imela, a ko se je ob polletju izpraznilo delovno mesto, jo je bila šola pripravljena sprejeti. Najbrž se ni nihče drug javil na razpis. Plača je bila tako nizka, da je verjetno noben usposobljen učitelj ne bi bil pripravljen sprejeti. Juliet pa je bila po letih skromnih štipendij vesela, da je sploh kaj zaslužila.

Bila je visoko dekle, svetle polti in drobnih kosti, s svetlo rjavimi lasmi, ki niti polakirani niso zdržali v bujni pričeski. Zbujala je vtis živahne šolarke. Z visoko dvignjeno glavo, ljubko zaobljeno brado, širokimi usti s tankimi ustnicami, zavihanim nosom, žarečimi očmi in čelom, ki je bilo pogosto zardelo od napora ali navdušenja. Profesorji so bili očarani nad njo – v teh časih so bili hvaležni za vsakogar, ki se je odločil za klasične jezike, še posebno, če je bil tako nadarjen –, hkrati pa so bili tudi zaskrbljeni. Težava je bila v tem, da je bila dekle. Če bi se poročila – kar bi se lahko zgodilo, saj nikakor ni bila napačna na pogled –, bi šlo vse njeno in njihovo trdo delo v nič, če se ne bi poročila, pa bi verjetno postala pusta in osamljena in bi težko tekmovala za napredovanja z moškimi (ki so jih bolj potrebovali, ker so morali vzdrževati družine). In ne bi bila sposobna niti zagovarjati svoje nenavadne izbire klasičnih jezikov niti sprejeti, da bi ljudje videli to izbiro kot nepomembno ali puščobno, se otresti tega tako, kot bi se znal moški. Nenavadne izbire so kratko malo preprostejše za moške, saj ti večinoma najdejo ženske, ki se rade poročijo z njimi. Obratno pa ni tako.

Ko je prišla ponudba za poučevanje, so ji prigovarjali, naj jo sprejme. Dobro za vas. Stopite malo v svet. Poglejte v resnično življenje.

Juliet je bila vajena takšnih nasvetov, vendar je bila razočarana, ko jih je slišala od teh moških, ki nikakor niso zbujali vtisa, da bi se bili sami kaj dosti in z velikim navdušenjem potikali po resničnem svetu. V mestu, kjer je zrastle, so intelektualce njene vrste pogosto uvrščali v isto kategorijo kot šepavce ali ljudi z enim prstom več in radi poudarjali pričakovane spremljajoče slabe strani – da ne zna šivati na stroj ali narediti čednega paketa ali da ne opazi, če se ji vidi kombineža. Vprašanje je bilo, kaj bo iz nje.

Na to sta pomislila celo njena mama in oče, ki sta bila ponosna nanjo. Mama si je želela, da bi bila priljubljena, zato jo je silila k učenju drsanja in igranja na klavir. Ne enega ne drugega ni počela z veseljem ali dobro. Oče je hotel samo, da bi se vključila. Moraš se vključiti, ji je pravil, sicer ti bodo ljudje zagrenili življenje. (Pri tem pa je spregledal dejstvo, da se ne on sam, še posebno pa ne Julietina mama, nista ravno dobro vključila, pa jima ni bilo hudega. Mogoče je dvomil, da bi Juliet lahko imela takšno srečo.)

Saj se, je rekla Juliet, ko je odšla na kolidž. Na oddelku za klasične jezike sem se vključila. Zelo zelo dobro mi gre.

Tu pa je zdaj prihajalo isto sporočilo od učiteljev, za katere se je zdelo, da jo cenijo in jim je v veselje. Njihova prešernost ni prikrla zaskrbljenosti. Stopite v svet, so rekli. Kot da tisto, kjer je bila dotlej, ni bilo nič.

A kljub vsemu je bila na vlakcu srečna.

Tajga, je pomislila. Ni vedela, ali je to prava beseda za tisto, kar je imela pred očmi. Morda si je nekoč predstavljala samo sebe kot mlado žensko v kakšnem ruskem romanu, ki odhaja v neznano, strašljivo in vznemirljivo pokrajino, kjer bodo ponoči zavijali volkovi in kjer bo srečala svojo usodo. Ni ji bilo mar, da se bo ta usoda – v ruskem romanu – najverjetneje izkazala kot puščobna ali tragična ali oboje.

Sicer pa osebna usoda ni bila bistvena. Tisto, kar jo je privlačilo – od česar je bila očarana – je bila ravno brezbriznost, ponavljanje, malomarnost in prezir do sozvočja na razdrapani površini predkambrijskega ščita.

V kotu njenega očesa se je pojavila senca. In potem noga v hlačnici, ki je stopala noter.

“Je tu zasedeno?”

Seveda ni bilo. Kaj pa naj bi rekla?

Mokasini z resicami, ohlapne rumenkaste hlače, rumenkast in rjav karirast suknjič s črticami kostanjeve barve, temno modra srajca, kostanjeva kravata z modrimi in zlatimi lisami. Vse čisto novo in vse – razen čevljev – na oko majčkeno preveliko, kakor da se je telo notri od nakupa nekoliko skrčilo.

Moški jih je imel nemara nekaj čez petdeset, štrene zlatorjavih las so se mu lepile na kožo. (Saj niso mogli biti pobarvani, kajne, kdo pa bi barval tako redko strnišče?) Obrvi je imel temnejše, rdečkaste, prišiljene in zmršene. Koža na obrazu je bila vsa grudasta, odebeljena kakor površina kislega mleka.

Je bil grd? Da, seveda. Bil je grd, ampak njej so se zdeli grdi mnogi, mnogi moški približno njegovih let. Pozneje ne bi več rekla, da je bil izrazito grd.

Njegove obrvi so se privzdignile, njegove svetle, vlažne oči razširile, kot bi spodbujale k družabnosti. Sedel je nasproti nje. Rekel je: “Ni kaj dosti videti tam zunaj.”

“Ne.” Spustila je oči h knjigi.

“A,” je rekel, kot da se stvari razvijajo v ugodno smer. “In kako daleč greste?”

“Vancouver.”

“Jaz tudi. Prav na drugi konec države. Da človek vidi vse, če je že pri tem, ali ne?”

“Mm.”

Pa ni odnehal.

“Ste tudi vi vstopili v Torontu?”

“Ja.”

“Jaz sem tam doma, v Torontu. Že vse življenje živim tam. Ste tudi vi tam doma?”

“Ne,” je rekla Juliet, spet pogledala v knjigo in se trudila čim bolj podaljšati premolk. Ampak nekaj – njena vzgoja, zadrega, bogve, morda sočutje – je bilo premočno in povedala je ime svojega rojstnega mesta, potem ga je umestila, tako da mu je naštel razdalje do nekaj večjih mest in opisala njegovo lego glede na Huronsko jezero, Georgian Bay.

“Jaz imam sestrično v Collingwoodu. Lepa dežela tisto tam gori. Nekajkrat sem jo šel obiskat, pa njeno družino. Potujete sami? Tako kot jaz?”

Kar naprej je prekladal roke drugo čez drugo.

“Ja.” Dovolj, pomisli Juliet. Dovolj.

“To je prvič, da sem šel na daljše potovanje kamor koli. Kar dolgo potovanje, če greš čisto sam.”

Juliet ni rekla nič.

“Pa sem vas videl, kako tam čisto sami berete svojo knjigo, in sem si mislil, mogoče je pa čisto sama in ima tudi dolgo pot pred sabo, pa bi se mogoče lahko malo družila?”

Ob teh besedah, da bi se *malo družila*, se je v Juliet dvignil mrzel vrtinec. Razumela je, da je ne poskuša osvajati. Ena najbolj demoralizirajočih stvari, ki so se včasih dogajale, je bila, da so se ji brez olepševanja ponujali razni čudaški in osamljeni in neprivačni moški in tako nakazovali prepričanje, da se ji mora goditi enako kot njim. Toda on ni počel tega. On je hotel prijateljico, ne dekleta. Hotel je *družabnico*.

Juliet je vedela, da se mnogim najbrž zdi čudna in samotarska – in na neki način je taka tudi bila. A že skoraj vse življenje se ji je dogajalo tudi to, da se je počutila obdana z ljudmi, ki so hoteli zase njeno pozornost in njen čas in njeno dušo. In navadno jim je dovolila.

Bodi na voljo, bodi prijazen (posebno, če nisi *popularen*) – tega se naučiš v majhnem mestu in tudi v dekliški spalnici. Ugodi vsakomur, ki te hoče posrkati, četudi sploh nima pojma, kdo si.

Pogledala je naravnost v tega moškega in se ni nasmehnila. Opazil je njeno odločnost, obraz mu je prestrašeno trznil.

“Dobra knjige tole? O čem pa je?”

Ni mu nameravala povedati, da je o stari Grčiji in o veliki nagnjenosti Grkov do iracionalnega. Ni nameravala poučevati grščine, pač pa naj bi imela tečaj, imenovan Grška misel, zato je ponovno brala Dodda, da bi videla, kaj lahko od tam pobere. “Res bi rada brala. Mislim, da bom šla v razgledni vagon,” je rekla.

In je vstala in odšla in ob tem pomislila, da ne bi bila smela povedati, kam gre, možno je bilo, da bo vstal in ji sledil, se opravičeval in poskušal s ponovno prošnjo. Pa tudi, da bo v razglednem vagonu mrz in si bo želela, da bi bila vzela s seboj pulover. Toda zdaj je bilo nemogoče iti nazaj ponj.

Zdelo se ji je, da panoramski razgled iz odprtega vagona na koncu vlaka ne ponuja toliko zadovoljstva kot razgled skozi okno spalnika. Zdaj je bila vedno pred teboj vsiljiva podoba samega vlaka.

Morda je bila težava v tem, da jo je zeblo, natanko tako, kot si je mislila, da jo bo. In da je bila nemirna. Vendar ji ni bilo žal. Še trenutek in njegova lepljiva roka bi se bila stegnila – mislila si je, da bi bila bodisi lepljiva ali pa suha in luskava – povedala bi si imeni in bila bi ujeta. To je bila prva zmaga te vrste, ki jo je kdaj dosegla, in to proti najbolj ubogemu, najbolj bednemu nasprotniku.

Zdaj ga je lahko slišala, kako prežvekuje besedi *malo družila*. Opravičevanje in nesramnost. Opravičevanje njegova navada. In nesramnost posledica nekega upanja ali odločenosti, prebijajoče se skozi površino osamljenosti, njegovega lačnega stanja.

Bilo je potrebno, ni pa bilo lahko, sploh ni bilo lahko. Pravzaprav je bila, jasno, postaviti se po robu nekemu v takšnem stanju še večja zmaga. Bila je večja zmaga, kot če bi bil spreten in samozavesten. A vedela je, da se bo nekaj časa počutila nekoliko poniglavo.

V razglednem vagonu sta sedeli samo še dve osebi. Starejši ženski, vsaka je sedela sama. Ko je Juliet zagledala velikega volka, kako prečka zasneženo, popolnoma gladko površino majhnega jezera, je vedela, da ga morata videti tudi onidve. Toda nobena ni pretrgala tišine in to ji je ugajalo. Volk se ni zmenil za vlak, niti ni zastal niti pohitel. Imel je dolgo srebrnkasto dlako, ki je prehajala v belo. Je mislil, da ga dela nevidnega?

Medtem ko je opazovala volka, je prišel še en potnik. Moški, ki je sédel nasproti nje. Tudi on je imel s seboj knjigo. Potem je prišel starejši par – ona majhna in živahna, on velik in okoren, s ponižujoče težko sapo.

“Mrzlo tu gori,” je rekel, ko sta sedla.

“Hočeš, da ti stopim po suknjič?”

“Ne trudi se.”

“To ni noben trud.”

“Saj je v redu.”

Čez trenutek je ženska rekla: “Razgled pa je od tukaj.” Nič ni odgovoril in znova je poskusila. “Vsenaokrog vidiš.”

“Kar je pač videti.”

“Počakaj, da pridemo skozi gorovje. To bo nekaj! Ti je bil zajtrk všeč?”

“Jajca so bila tekoča.”

“Vem.” Ženska je bila sočutna. “Sem pomislila, da bi morala kratko malo vdreti v kuhinjo in jih sama pripraviti.”

Juliet in moški na sedežu nasproti sta v istem trenutku dvignila oči od knjig in njuna pogleda sta se srečala; mirno sta se vzdržala kakršnega koli izraza. In v tej sekundi ali dveh je vlak upočasnil hitrost in se ustavil in pogledala sta drugam.

Prispeli so v majhno naselje v gozdu. Na eni strani je bila postaja, pobarvana temno rdeče, na drugi pa nekaj hiš, pobarvanih z enako barvo. Domovi ali barake za železniške delavce. Obvestili so jih, da bodo stali deset minut.

Peron je bil očiščen snega in Juliet, ki je strmela naprej, je videla, kako je nekaj ljudi stopilo z vlaka, da bi se sprehodili. Tudi njej bi prijalo storiti tako, ampak ne brez plašča.

Moški nasproti nje je vstal in odšel po stopnicah navzdol, ne da bi pogledal okrog sebe. Nekje spodaj so se odprla vrata in noter je zavel tok mrzlega zraka. Tisti starejši moški je vprašal, kaj delajo tukaj in kako se sploh imenuje ta kraj. Njegova žena je odšla v sprednji konec vagona, da bi videla ime, pa ji ni uspelo.

Juliet je brala o obredih menad, ki so se, kot je rekel Dodd, izvajali ponoči, sredi zime. Ženske so se povzpele na vrh Parnasa, in ko jih je nekoč tam zajel snežni vihar, so morali za njimi poslati reševalno odpravo. Bodoče menade so, ko so v vsej svoji ponorelosti privolile v reševanje, pripeljali dol z oblekami, trdimi kot deske. To se je Juliet zdelo precej podobno sodobnemu vedenju, na njihovo obnašanje je metalo nekakšno sodobno luč. Bodo študentje tako gledali na to? Verjetno ne. Najbrž bodo proti vsakemu možnemu razvedrilu, vsaki vpletenosti, kot študentje navadno so. Tisti, ki niso tako naperjeni, pa tega nočejo pokazati.

Zadonel je poziv potnikom, naj vstopijo, prilih svežega zraka se je pretrgal, sledilo je nekaj ranžirnih premikov. Dvignila je oči, da bi jih opazovala, in videla, kako daleč spredaj lokomotiva izginja za ovinek.

Potem pa nekakšen nihaj ali tresljaj, ki je, tako se je zdelo, spreletel ves vlak. Tu zgoraj je bilo čutiti, kot da se vagon maje. Potem je hipoma obstal.

Vsi so sedeli in čakali, da bo vlak spet potegnil, in nihče ni spregovoril. Celo mož, ki se je nenehno pritoževal, je molčal. Minute so tekle. Vrata so se odpirala in zapirala. Klici moških glasov, naraščajoč občutek strahu in vznemirjenja. V klubskem vagonu, ki je bil tik pod njimi, avtoritativen glas – nemara sprevodnikov. Vendar ni bilo mogoče slišati, kaj govori.

Juliet je vstala in odšla v sprednji konec vagona, gledaje čez strehe vseh vagonov spredaj. Videla je nekaj postav, ki so tekle po snegu.

Ena od tistih samskih žensk je pristopila in obstala ob njej.

“Čutila sem, da se bo nekaj zgodilo,” je rekla ženska. “Že tam sem čutila, ko smo se ustavili. Želela sem si, da se ne bi odpeljali naprej, mislila sem si, da se bo nekaj zgodilo.”

Medtem je prišla druga samska ženska in obstala za njima.

“To ne bo nič”, je rekla. “Mogoče kakšna veja čez progo.”

“Saj imajo tisto reč, ki gre pred vlakom,” ji je povedala prva ženska. “Prav z namenom, da polovi take stvari, kot je veja čez progo.”

“Mogoče je pa ravnokar padla.”

Obe ženski sta govorili z enakim severnoangleškim naglasom in brez vljudnosti tujk ali znank. Zdaj ko ju je Juliet dobro pogledala, je videla, da sta verjetno sestri, čeprav je imela ena mlajši, bolj širok obraz. Potovali sta torej skupaj, vendar sta sedeli vsaka zase. Ali pa sta se mogoče kaj sporekli.

Sprevodnik se je vzpenjal po stopnicah v razgledni vagon. Na pol poti se je obrnil in spregovoril.

“Nič resnega in skrb vzbujajočega, veste, kaže, da smo zadeli ob neko oviro na progi. Žal nam je za zamudo in nadaljevali bomo pot, kakor hitro bomo mogli, vendar se lahko zgodi, da bomo še nekaj časa tukaj. Strežnik pravi, da bo čez nekaj minut tu spodaj brezplačna kava.”

Juliet je šla za njim po stopnicah navzdol. Brž ko je vstala, se je zavedela, da ima svoj osebni problem, zaradi katerega mora nazaj do svojega sedeža in kovčka, pa če je moški, ki ga je zavrnila, tam ali ne. Ko se je prebijala skozi

vagone, je srečevala ljudi, ki so se prav tako premikali. Gnetli so se ob oknih na eni strani vlaka ali postavali med vagoni, kot bi pričakovali, da se bodo vrata odprla. Juliet ni imela časa za vprašanja, a ko se je rinila mimo, je slišala, da je bil mogoče medved ali severni jelen ali pa krava. In ljudje so se spraševali, kaj naj bi počela krava tam v goščavi ali kako da zdaj vsi medvedi ne spijo ali pa, če je mogoče kakšen pijanec zaspal na tirih.

V jedilnem vagonu so ljudje sedeli za mizami, na katerih ni bilo več belih prtov. Pili so brezplačno kavo.

Ne na Julietinem sedežu ne na sedežu nasproti ni bilo nikogar. Vzela je torbo in odhitela proti sanitarijam. Mesečno perilo je bilo prekletstvo njenega življenja. Nekajkrat ji je že preprečilo pisanje pomembnih triurnih izpitov, ker ni mogla iz sobe, da bi si zamenjala vložek.

Zardela, v krčih, z rahlo omotico in slabostjo se je sesedla na straniščno školjko, odstranila premočeni vložek, ga zavila v toaletni papir in spustila v za to namenjeno posodo. Ko je vstala, si je namestila nov vložek iz torbe. Videla je, da sta voda in urin v školjki temno rdeča od njene krvi. Položila je roko na gumb splakovalnika, potem pa zagledala pred očmi opozorilo, da se ne sme spirati školjke, kadar vlak stoji. To je seveda pomenilo, kadar vlak stoji v bližini postaje, kjer naj bi ga raztovarjali – ravno tam, kjer bi ljudje lahko videli, kar bi bilo zelo neprijetno. Tu bi lahko tvegala.

Toda ravno, ko se je znova dotaknila gumba, je zaslišala glasove v bližini, ne v vlaku, ampak onstran straniščnega okna iz peskanega stekla. Mogoče mi-moidoči železniški delavci.

Lahko bi ostala tam, dokler se ne bi vlak premaknil, ampak, kako dolgo bi to bilo? In kaj če bi kdo nujno hotel noter? Sklenila je, da je edino, kar lahko stori, da spusti pokrov in odide ven.

Šla je nazaj na svoj sedež. Nasproti nje je štiri- ali petleten otrok šaral s svinčnikom po straneh pobarvanke. Njegova mama se je obrnila k Juliet glede brezplačne kave:

“Lahko da je zastonj, ampak očitno moraš iti sam ponjo. Bi lahko popazili nanj, medtem ko grem tja?”

“Nočem ostati z njo,” je rekel otrok, ne da bi dvignil pogled.

“Bom šla jaz,” je rekla Juliet. A v tistem trenutku je stopil v vagon natakarkar z vozičkom s kavo.

“A. Ne bi se smela prezgodaj pritoževati,” je rekla mama. “Ste slišali, da je bilo t-r-u-p-l-o?”

Juliet je zmajala z glavo.

“Niti suknjiča ni imel na sebi. Nekdo ga je videl izstopiti in oditi naprej, vendar se jim ni posvetilo, kaj dela. Moral je priti ravno za ovinek, tako da ga strojevodja ni mogel videti, dokler ni bilo prepozno.”

Moški nekaj sedežev bolj spredaj na materini strani je rekel: “Vračajo se” in nekaj ljudi na Julietini strani je vstalo in se nagnilo naprej, da bi videli. Tudi otrok je vstal, pritisnil obraz k steklu. Mama mu je rekla, naj sede.

“Kar barvaj. Poglej, kakšno packarijo si napravil, vse čez črte.”

“Jaz ne morem gledati,” je rekla proti Juliet. “Ne prenesem pogleda na kaj takega.”

Juliet je vstala in pogledala. Videla je skupinico moških, ki so prihajali nazaj proti postaji. Nekateri so slekli suknjiče in ti so bili zdaj nakopičeni na nosilih, ki sta jih nesla dva izmed njih.

“Ničesar se ne da videti,” je rekel moški za Juliet neki ženski, ki ni vstala. “Popolnoma so ga prekrili.”

Vsi moški, ki so se sklonjenih glav bližali, niso bili železniški uslužbenci. Juliet je prepoznala moškega, ki je v razglednem vagonu sedel nasproti nje.

Še deset ali petnajst minut pozneje se je vlak začel premikati. Za ovinkom ni bilo na nobeni strani vagona videti nikakršne krvi. Pač pa so bila na nekem mestu tla poteptana in na njih kup nametanega snega. Moški za njo je bil spet na nogah. “Tule se je najbrž zgodilo,” je rekel in nekaj časa oprezal, če bi bilo še kaj videti, potem pa se je obrnil in sedel. Vlak je, namesto da bi pospešil in nadomestil izgubljeni čas, vozil menda še počasneje kot prej. Morda iz spoštovanja ali iz negotovosti, kaj bi lahko bilo spredaj, za naslednjim ovinkom. Glavni natakar je prišel skozi vagon in naznanil prvo rundo kosila, in mama in otrok sta nemudoma vstala in stopila za njim. Začel se je sprevod in Juliet je slišala neko mimoidočo žensko reči: “Kaj res?”

Ženska, ki je govorila z njo, je rekla potihom: “Tako je rekla. Polno krvi. Očitno je pljusknila noter, ko je vlak zapeljal čez –

“Raje ne recite.”

Malo pozneje, ko je bilo mimohoda konec in so bili zgodnji jedci že pri kosilu, je prišel mimo tisti moški – tisti iz razglednega vagona, ki ga je prej videla zunaj, ko je hodil po snegu.

Juliet je vstala in hitro stopila za njim. V črnem, mrzlem medprostoru med vagonoma, ko se je ravno uprl v težka vrata pred sabo, je rekla: “Oprostite. Nekaj vas moram vprašati.”

Ta prostor je bil poln nenadnih zvokov, rožljanja težkih koles po tirih.

“Kaj pa?”

“Ste zdravnik? Ste videli moškega, ki –

“Nisem zdravnik. Nobenega zdravnika ni na vlaku. Imam pa nekaj zdravniških izkušenj.”

“Koliko je bil star?”

Moški jo je pogledal z umirjeno potrpežljivostjo in rahlo nejevoljo.

“Težko reči. Ne mlad.”

“Je bil oblečen v modro srajco? Je imel svetlo rjave lase?”

Zmajal je z glavo, ne da bi odgovoril na vprašanje, ampak da bi ga zavrnil.

“Je bil vaš znanec?” je vprašal. “Če je tako, bi morali povedati sprevodniku.”

“Nisem ga poznala.”

“Potem pa mi oprostite.” Odsunil je vrata in jo zapustil.

Jasno. Mislil je, da jo razganja od gnusne radovednosti, kakor marsikoga drugega.

Polno krvi. To je gnusno, če že hočete.

Nikoli ne bo mogla nikomur povedati o pomoti, ki se je zgodila, o tej grozljivi šali. Če bi kdaj spregovorila o tem, bi jo imeli za neverjetno grobo in brezsrčno. In kar je bilo na enem koncu nesporazuma – samomorilčevo zmesarjeno telo –, bi v pripovedi zvenelo komaj kaj hujše in strašnejše kot njena menstrualna kri.

Nikoli ne povej tega nikomur. (V resnici je povedala nekaj let pozneje neki ženski z imenom Christa, ženski, katere imena takrat še ni vedela.)

Vendar si je zelo želela komu nekaj povedati. Vzela je beležnico in začela na eno črtanih strani pisati pismo staršem.

Nismo še prišli do manitobske meje in večina ljudi se pritožuje, češ da je pokrajina precej enolična, ne morejo pa reči, da potovanju manjka dramatičnega dogajanja. Danes zjutraj smo se ustavili v nekem od boga pozabljenem majhnem zaselku v severnih gozdovih, kjer je vse pobarvano s pusto železniško rdečo barvo. Sedela sem v razglednem vagonu na koncu vlaka in na smrt prezebala, ker tam gori skoparijo z gretjem (menda si mislijo, da bi moralo razkošje razgledov odvrčati misli od neudobja), jaz pa sem bila prelena, da bi odklamala nazaj po pulover. Tam smo čakali kakih deset ali petnajst minut, potem pa odpeljali naprej in videla sem, kako je lokomotiva zapeljala v ovinek pred nami, potem pa je naenkrat Neznansko Butnilo ...

Ona in njena oče in mama so se vedno trudili prinašati v hišo zabavne zgodbe. Za to je bilo potrebno rahlo prikrajanje ne le dejstev, ampak tudi lastnega položaja v svetu. Vsaj Juliet se je tako zdelo, ko je bil njen svet šola. Postavila se je v vlogo precej vzvišene, neranljive opazovalke. In zdaj, ko je bila ves čas zdoma, je ta položaj postal navada, skoraj dolžnost.

Toda ko je zdaj napisala besedi *Neznansko Butnilo*, ni mogla več nadaljevati. V svojem običajnem jeziku ni mogla več nadaljevati.

Poskusila je gledati skozi okno, a pokrajina, sestavljena iz enakih elementov, se je medtem spremenila. Dobrih sto kilometrov naprej se je zdelo, da je podnebje toplejše. Jezera so bila obrobljena, ne prekrita z ledom. Črna voda, črne skale pod zimskimi oblaki so polnile zrak s temo. Naveličala se je gledanja in spet vzela v roke Dodda; odprla ga je kar na slepo, saj ga je navsezadnje že prebrala. Videti je bilo, kot da je takrat na vsakih nekaj strani dobila napad podčrtavanja. Ti odlomki so jo pritegnili, a ko jih je prebrala, je ugotovila, da se ji tisto, v kar se je nekoč s takim zadovoljstvom poglabljala, zdaj zdi nejasno in jo bega.

... se tisto, v čemer neobjektivni pogled živih vidi dejanje okrutneža, v širši perspektivi mrtvih zdi kot en vidik kozmične pravičnosti ...

Knjiga ji je zdrsnila iz rok, oči so se ji zaprle in že je z nekimi otroki (učenci?) hodila po površini jezera. Kamor koli je kateri od njih stopil, se je pojavila

peterokraka razpoka, vse so bile čudovito enakomerne, tako da je led postal kakor tlakovan pod. Otroci so jo vprašali, kako se imenujejo te ledene ploščice, in samozavestno je odgovorila: *jambski pentametri*. Oni pa so se zasmejali in ob tem smehu so se razpoke razširile. Tedaj se je zavedela svoje napake in jasno ji je bilo, da bi samo prava beseda rešila situacijo, vendar se je ni mogla domisliti.

Zbudila se je in zagledala nasproti sebe sedeti istega moškega, tistega, za katerim je prej šla in ga nadlegovala med vagoni.

“Spali ste.” Bežno se je nasmehnil temu, kar je rekel. “Očitno.”

Spala je bila z naprej povešeno glavo, kakor starka, in ob koticu ust se ji je nabrala slina. Vedela je tudi, da mora nemudoma v toaletne prostore, in upala, da ni na krilu ničesar. Rekla je “Oprostite mi” (prav tisto, kar je nazadnje on rekel njej), vzela torbo in v naglici odšla s tako malo zadrege, kolikor ji je le uspelo.

Ko se je umita in urejena in okrepljena vrnila, je bil še vedno tam.

Naenkrat je spregovoril. Rekel je, da bi se rad opravičil.

“Zavedel sem se, da sem bil grob z vami. Ko ste me vprašali – “

“Ja,” je rekla.

“Prav ste imeli,” je rekel. “Kako ste ga opisali.”

To ni zvenelo toliko kot daritev z njegove strani, ampak bolj kot neposredna in potrebna transakcija. Če ne bi hotela odgovoriti, bi, potem ko je storil, kar je prišel storiti, mogoče kar vstal in, niti ne razočaran, odšel.

A sramota – Julietine oči so zalile solze. To je bilo tako nepričakovano, da ni utegnila pogledati stran.

“Že dobro,” je rekel. “Je že dobro.”

Hitro je pokimala, nekajkrat, nesrečno zahlipala, se useknila v robec, ki ga je naposled našla v torbici.

Potem je rekla: “Saj je v redu” in mu odkrito povedala, kaj se je pravzaprav zgodilo. Kako se je moški sklonil naprej in jo vprašal, ali je tisto mesto zasedeno, kako je sedel, kako je ona gledala skozi okno in kako ni mogla več, zato je poskušala brati knjigo ali se delati, da bere, kako jo je vprašal, kje je stopila na vlak, in odkril, od kod je doma, in kako se je trudil navezati pogovor, dokler ni kratko malo vstala in odšla.

Edino, česar mu ni razkrila, je bil izraz *družiti se*. Imela je občutek, da če bo izgovorila to, bo še enkrat bruhnila v jok.

“Ljudje se vtikajo v ženske,” je rekel. “Laže kot v moške.”

“Ja. Res.”

“Mislijo si, da ženske morajo biti bolj prijazne.”

“Ampak želel si je samo nekoga za pogovor,” je rekla in se malo potegnila zanj. “Želel si je nekoga bolj, kot si ga jaz nisem želela. Zdaj mi je to jasno. In jaz nisem videti zlobna. Nisem videti kruta. Pa sem bila.”

Premolk, ko je spet skušala ukrotiti hlipanje in zasolzene oči.

On je rekel: “Kaj vas ni še nikoli prej imelo, da bi komu to naredili?”

“Ja. Ampak nikoli nisem. Nikoli nisem šla tako daleč. In tokrat sem to naredila zato, ker – ker je bil tako ponižen. In vsa oblačila, ki jih je imel na

sebi, so bila nova, verjetno jih je kupil prav za na pot. Najbrž je bil potr in si je mislil, da bo šel na potovanje in da bo to dober način za spoznavanje ljudi in sklepanje prijateljstev.

Saj mogoče, če bi šlo samo za kratko pot ..." je rekla. "Ampak rekel je, da potuje vse do Vancouvra, tako da bi ga imela na vratu več dni."

"Ja."

"Res bi ga lahko imela."

"Ja."

"In zato."

"Vražja smola," je rekel in se čisto rahlo nasmehnil. "Prvič ko zberete korajžo, da daste nekemu košarico, se ta vrže pod vlak."

"Lahko da je bila to zadnja slamica," je rekla in se počutila, kot da se mora braniti. "Lahko da je bila."

"Najbrž boste morali v prihodnje pač bolj paziti."

Juliet je dvignila brado in se nepremično zazrla vanj.

"Hočete reči, da pretiravam."

Tedaj se je zgodilo nekaj, kar je bilo enako nenadno in nenamerno kot prej solze. Usta so ji začela trzati. Nabiral se je brezbožen smeh.

"Menda je res malo skrajno."

"Malo," je rekel.

"Mislite, da dramtiziram?"

"To je naravno."

"Ampak vam se zdi, da je napaka," je rekla in ukrotila smeh. "Mislite, da je občutek krivde razvada?"

"Mislim, da je –" je rekel. "Mislim, da je postransko. V življenju se vam bodo zgodile stvari – v življenju se vam bodo verjetno zgodile stvari – ob katerih se vam bo to zdelo postransko. Druge stvari, zaradi katerih se boste lahko počutili krivo."

"To ljudje vedno govorijo, ali ne? Komu mlajšemu od sebe? Oh, pravijo, pozneje ne boš tako mislil. Samo počakaj, pa boš videl. Kot da ne bi imel pravice do nobenih resnih čustev. Kot da jih ne bi bil sposoben."

"Čustev," je rekel. "Jaz sem govoril o izkušnjah."

"Ampak nekako pravite, da krivda ničemur ne koristi. Ljudje tako govorijo. Je to res?"

"Vi mi povejte."

Še kar nekaj časa sta se pogovarjala o tem, potih, vendar tako zavzeto, da so mimoidoči včasih osuplo ali celo užaljeno pogledali, kakor pač ljudje znajo, kadar po naključju ujamejo pogovor, ki se jim zdi po nepotrebnem abstrakten. Juliet se je čez čas zavedela, da je med utemeljevanjem – dokaj dobrim, se ji je zdelo – potrebe po nekaj občutkih krivde tako v javnem kot v zasebnem življenju za tisti čas to prenehala čutiti. Morda bi lahko celo rekli, da je uživala.

Predlagal je, da bi šla v salon, kjer bi lahko pila kavo. Ko sta bila tam, je Juliet odkrila, da je precej lačna, čeprav je bil čas kosila že davno mimo. Dobiti je bilo mogoče samo prestice in arašide in goltala jih je s tako ihto, da prejšnji

razmišljajoči, rahlo bojeviti pogovor ni mogel več steči. Zato sta zdaj govorila o sebi. On se je pisal Eric Porteous in je živel v kraju po imenu Whale Bay nekje severno od Vancouvra, na zahodni obali. Vendar ni bil namenjen naravnost tja, potovanje je nameraval prekiniti v Regini in tam obiskati nekaj ljudi, ki jih že dolgo ni videl. Bil je ribič, rakce je lovil. Vprašala ga je po zdravniških izkušnjah, ki jih je prej omenil, in rekel je: "Oh, niso prav bogate. Malo sem študiral medicino. Ko si kje v divjini ali na barki, se lahko marsikaj zgodi. Ljudem, s katerimi delaš. Ali pa tebi."

Bil je poročen, ženi je bilo ime Ann.

Pred osmimi leti, je rekel, se je Ann poškodovala v prometni nesreči. Več tednov je bila v komi. Zbudila se je, vendar je ostala paralizirana, ni mogla hoditi, niti jesti ni mogla sama. Kazalo je, da ve, kdo je in kdo je ženska, ki skrbi zanjo – ob pomoči te ženske jo je lahko obdržal doma –, njeni poskusi, da bi spregovorila in da bi razumela, kaj se godi okrog nje, pa so kmalu zamrli.

Bila sta na neki zabavi. Ona si ni posebno želela iti, on pa si je želel. Potem je sklenila, da gre peš domov, ker ji na zabavi ni bilo preveč všeč.

Pijanska družčina z neke druge zabave je zletela s ceste in jo podrla. Najstniki.

Na srečo z Ann nista imela otrok. Ja, na srečo.

"Pripoveduješ ljudem o tem in občutek imajo, da morajo reči, kako grozno. Kakšna tragedija. In tako naprej."

"Jim lahko zamerite?" je rekla Juliet, ki je bila tik pred tem, da bi tudi ona rekla nekaj takega.

Ne, je rekel. Ampak vsa stvar je precej bolj zapletena. Ali Ann to občuti kot tragedijo? Verjetno ne. Pa on? To je nekaj, na kar se navadiš, nov način življenja. To je vse.

Vse Julietine prijetne izkušnje z moškimi so bile fantazijske. Eden ali dva filmska zvezdnika, prikupni tenorist – ne možati brezsrčni junak – na nekem starem posnetku *Don Giovanni*. Henrik V., kakor je o njem brala pri Shakespearu in kakor ga je v filmu zaigral Laurence Olivier.

To je bilo smešno, bedno, ampak komu je bilo kdaj treba vedeti za to? V resničnem življenju so bila ponižanja in razočaranja, ki jih je skušala izriniti iz zavesti, kolikor hitro je mogla.

Doživela je, da je na šolskih plesih obtičala med jato drugih, neprimerno manj vrednih, nezaželenih deklet in da se je na srednješolskih zmenkih s fanti, ki ji niso bili posebno všeč in katerim ona ni bila posebno všeč, kljub dolgočasju junaško trudila biti živahna. Zmenek z mentorjevim nečakom na obisku prejšnje leto, ko se ji je pozno ponoči vsilil na tleh v Willis Parku – posilstvo se tistemu ne bi moglo reči, o tem je bila prepričana tudi ona.

Med potjo domov ji je pojasnil, da ni njegov tip. In ona se je počutila preveč ponižano, da bi mu zabrusila – ali da bi se tega v tistem trenutku vsaj zavedala – da tudi on ni njen.

Nikoli ni sanjerala o kakšnem določenem resničnem moškem – še najmanj o katerem svojih učiteljev. Starejši moški so se ji – v resničnem življenju – zdeli rahlo priskutni.

Ta moški je bil star – koliko? Poročen je bil najmanj osem let, mogoče še dve leti, dve ali tri leta več. Kar je verjetno pomenilo, da jih ima petintrideset ali šestintrideset. Lase je imel temne in skodrane, z nekaj sivimi ob straneh, čelo široko in zbrzdano, rame močne in rahlo povešene. Bil je komaj kaj večji od nje. Oči je imel daleč vsaksebi, temne in željne, vendar tudi oprezne. Njegova brada je bila zaobljena, z jamico, bojevita.

Povedala mu je o svoji službi, ime šole – Torrance House. ("Kaj greste stavit, da ji pravijo Torments – Muke?") Povedala mu je, da ni prava učiteljica, ampak da so bili veseli, ko so dobili nekoga, ki je na kolidžu študiral grščino in latinščino. Zdaj tega ne dela skoraj nihče več.

"In zakaj ste vi?"

"Oh, najbrž samo zato, da bi bila nekaj posebnega."

Potem mu je povedala tisto, za kar je od nekaj vedela, da ne sme povedati nobenemu moškemu ali fantu, razen če hoče takoj postati nezanimiva.

"Pa zato, ker mi je všeč. Vse te reči so mi všeč. Res so mi."

Skupaj sta povečerjala – vsak je popil kozarec vina – in šla potem gor v razgledni vagon, kjer sta obsedela v temi, čisto sama. Tokrat je Juliet vzela s sabo pulover.

"Najbrž mislijo, da ponoči tu zgoraj ni kaj videti," je rekel on. "Ampak pogledjte zvezde, ki jih lahko vidite v jasni noči!"

Noč je bila res jasna. Lune ni bilo – vsaj ne še – in videle so se goste gruče zvezd, bledih in svetlih. In kakor vsakdo, ki je kdaj živel in delal na ladjah, je tudi on dobro poznal karto neba. Ona je znala poiskati samo Veliki voz.

"Začnite pri tem," je rekel. "Poglejte zvezdi na tisti strani Velikega voza nasproti ojesa. Ju imate? Ti dve vam kažeta smer. Sledite ji, pa boste našli Severnico." In tako naprej.

Našel ji je Orion, o katerem je rekel, da je najjimenitnejše ozvezdje zimskega severnega neba. In Sirij v ozvezdju Velikega psa, v tistem letnem času najsvetlejšo zvezdo na vsem severnem nebu.

Juliet je bila zadovoljna, ko ji je vse to razlagal, pa tudi po tem, ko je sama prišla na vrsto za razlago. On je poznal imena, zgodovine pa ne.

Povedala mu je, da je Oriona oslepel Ojnopion, vendar se mu je vid povrnil, ker je gledal v sonce.

"Oslepel je, ker je bil tako lep, vendar mu je na pomoč priskočil Hefajst. Ko pa ga je potem vendarle usmrtila Artemida, se je spremenil v ozvezdje. Kadar je kdo zares dragocen zašel v hude težave, se je večkrat zgodilo, da se je spremenil v ozvezdje. Kje je Kasiopeja?"

Usmeril jo je proti ne zelo očitnemu W.

"To naj bi bila sedeča ženska."

"Tudi tu je bila vzrok lepota," je rekla.

“Lepota je bila nevarna?”

“Pa še kako. Kasiopeja je bila žena etiopskega kralja in Andromedina mati. Za kazen, ker se je bahala s svojo lepoto, je bila pregnana na nebo. Kaj ni nekje tudi Andromeda?”

“To je galaksija. Nocoj bi se jo moralo videti. Andromeda je najbolj oddaljena stvar, ki jo je mogoče videti s prostim očesom.”

Celo ko jo je vodil, ji pripovedoval, kam na nebo naj gleda, se je ni nikoli dotaknil. Seveda ne. Bil je poročen.

“Kdo je bila Andromeda?” jo je vprašal.

“Priklenjena je bila na skalo, a jo je rešil Perzej.”

...

Whale Bay.

Dolg pomol, vrsta velikih ladij, bencinska črpalka in trgovina, kjer je v izložbenem oknu napis, da sta tu tudi avtobusna postaja in poštni urad.

Avto, parkiran ob tej trgovini, ima pod stranskim steklom doma izdelan znak za taksi. Juliet obstane, kjer je stopila z avtobusa. Avtobus odpelje naprej. Taksi potrobi. Voznik izstopi in se ji približa.

“Kar sami,” reče. “Kam ste namenjeni?”

Juliet vpraša, ali je kje kaj, kjer prenočujejo turisti. Hotela očitno ne bo.

“Ne vem, če v tem letnem času kdo oddaja sobe. Notri bi lahko povprašal. Ne poznate nikogar tod okoli?”

Ni drugega kot povedati Ericovo ime.

“A, seveda,” z olajšanjem reče taksist. “Skočite noter, v trenutku vas spravimo tja. Ampak škoda, ravno ste zgrešili bedenje.”

Juliet najprej misli, da je rekel *vedenje*. Ali *urvenje*? Mogoče kaj v zvezi z ribiškimi tekmovanji?

“Žalosten čas,” reče voznik, medtem ko seda za volan. “Ampak saj ni bilo nobene možnosti, da bi ji šlo na bolje.”

Bedenje. Žena. Ann.

“Nič hudega,” reče taksist. “Najbrž bo še vedno nekaj ljudi tam. Seveda pa ste zamudili pogreb. Včeraj. Velikanski je bil. Niste mogli prej?”

“Ne,” reče Juliet.

“Pravzaprav ne bi smel reči bedenje, kajne? Bedenje je tisto preden jih pokopljejo, ali ne? Ne vem, kako se reče temu, kar pride potem. Zabava gotovo ne bi rekli, kaj? Lahko vas zapeljem tja gor in vam pokažem vse tiste rože in besede v slovo, prav?”

Pol kilometra vožnje po razdrapani, blatni cesti v notranjost, stran od glavne ceste, je whalebaysko pokopališče. In tik ob ograji je gomila zemlje, povsem zakopana pod cvetjem. Uvele prave rože, živopisne umetne rože, majhen lesen križ z imenom in datumom. Kičasto skodrani trakovi, ki jih je veter raznesel vsepovsod po pokopališčni trati. Voznik jo opozori na vse kolesnice, na razdejanje, ki so ga včeraj naredila kolesa tolikih avtomobilov.

“Polovica je sploh ni poznala. Ampak poznali so njega, zato so vseeno hoteli priti. Erica vsi poznajo.”

Obrneta se, zapeljeta nazaj, vendar ne čisto do glavne ceste. Rada bi povedala taksistu, da si je premislila, da noče nikogar obiskati, rada bi počakala pri trgovini na avtobus v nasprotno smer. Lahko reče, da se je res zmotila glede dneva in da ji je zdaj tako nerodno, ker je zamudila pogreb, da sploh noče tja.

Pa ne more začeti. In tako ali tako bo povedal, da je bila tu.

Vozita se po ozkih, zavitih stranskih cestah, mimo redkih hiš. Vsakokrat, ko peljeta mimo kakšnega dovoza in ne zavijeta nanj, ji malo odleže.

“No, to je pa presenečenje,” reče voznik, in zdaj res zavijeta noter. “Kam pa so šli vsi? Pol ducata avtomobilov, ko sem pred uro peljal mimo. Še njegov tovornjak je izginil. Konec zabave. Oprostite – tega ne bi smel reči.”

“Če ni nikogar tu,” hitro reče Juliet, “lahko grem kar takoj nazaj.”

“Oh, nekdo je tukaj, nič ne skrbite. Ailo je tu. Tamle je njeno kolo. Poznate Ailo? Saj veste, ona je tista, ki je skrbela za vse?” Že je zunaj in odpira vrata.

Brž ko Juliet izstopi, poskakujoč in lajajoč priteče velik rumen pes, iz preddverja hiše pa se oglasi ženska.

“Ah daj no, Pet,” reče voznik, pospravi voznino v žep in hitro zleze nazaj v avto.

“Tiho! Tiho, Pet! Pomiri se. Nič vam ne bo naredila,” zakliče ženska. “Mlada kužica je.”

Če je Pet mlada kužica, pomisli Juliet, ni zato nič manj verjetno, da te lahko podre. In da bo direndaj še hujši, se zdaj bliža še majhen rdečkasto rjav pes. Ženska pride po stopnicah dol in vpije: “Pet! Corky! Obnašajta se. Če mislita, da se ju bojite, se bosta samo še bolj zaganjali v vas.”

Njen zaganjali se sliši bolj kot *sakanjali*.

“Ne bojim se ju,” reče Juliet in odskoči, ko se smrček rumenega psa trdo podrgne ob njeno roko.

“Potem pa stopite noter. Tiho, vedve, sicer vaju bom po buči. Ste se zmotili v dnevu pogreba?”

Juliet zmaje z glavo, kot bi hotela reči, da ji je žal. Predstavi se.

“No ja, škoda. Jaz sem Ailo.” Sežeta si v roke.

Ailo je visoka, plečata ženska debelega, vendar ne mlahavega telesa z rumenkastobelimi lasmi, razpuščenimi čez rame. Njen glas je močan in neomajen, v grlu se ji poraja pravo bogastvo zvokov. Nemški, holandski, skandinavski naglas?

“Najbolje da sedete kar tule v kuhinji. Vse je narobe. Prinesla vam bom kavo.”

Kuhinja je svetla, s stropnim oknom pod visoko strmo streho. Vsepovsod je nagrmadena posoda in kozarci in lonci. Pet in Corky sta pohlevno sledili Ailo v kuhinjo in začeli goltati kar koli že iz kozice, ki jo je postavila na tla.

Na drugi strani kuhinje, dve široki stopnici višje, je senčna dnevna soba, kot kakšna votlina, z velikimi blazinami, nametanimi po tleh.

Ailo potegne stol izpod mize. “Zdaj pa sedite. Sedite semle in popijte kavo pa nekaj pojejte.”

“Saj ni treba,” reče Juliet.

“Ne. Kavno sem pravkar skuhalo, jaz jo bom spila, medtem ko delam. In toliko hrane je ostalo, ki jo je treba pojesti.”

Skupaj s kavno postavi pred Juliet kos pite – živo zelene, prekrite s sesedenim snegom iz beljakov.

“Limetin žele,” reče brez navdušenja. “Saj mogoče ima čisto v redu okus. Ali pa je rabarbara?”

“Dobro,” reče Juliet.

“Kakšen nered. Sem počistila po bedenju, vse sem pospravila. Potem pogreb. Zdaj po pogrebu moram vse še enkrat počistiti.”

Njen glas je poln trmaste zamere. Juliet se čuti dolžno reči: “Ko pojem, vam lahko pomagam.”

“Ne. Ne bi rekla,” reče Ailo. “Jaz vse poznam.” Zdaj se premika hitro, a odločno in učinkovito. (Take ženske nikoli nočejo, da jim pomagajo. One že vejo, kakšen si.) Naprej briše kozarce in krožnike in pribor in pospravlja, kar je pobrisano, v omarice in predale. Potem pride drgnjenje loncev in kozic – vključno s tisto, ki jo vzame psicama –, ki jih namoči v sveži vodi z milnico, brisanje mize in pultov, ožemanje krp za posodo, kot bi bile kurji vratovi. In pogovarjanje z Juliet, s premolki.

“Ste Annina prijateljica? Ste jo poznali od prej?”

“Ne.”

“Ne. Si mislim, da ne. Ste premladi. Zakaj ste potem hoteli priti na pogreb?”

“Saj nisem,” je rekla Juliet. “Nisem vedela. Na obisk sem prišla.” Trudi se, da bi zvenelo, kot da je bila to nekakšna njena muha, kot da bi imela vse polno prijateljev in bi se potepala naokrog in mimogrede koga obiskala.

Ailo sklene, da na to ne bo odgovorila, in z neverjetno ostro energijo in kljubovalnostjo drgne lonec. Juliet pusti čakati še nekaj loncev, preden spregovori.

“Erica ste prišli obiskat. Našli ste pravo hišo. Eric stanuje tu.”

“Vi ne stanujete tu, kajne?” reče Juliet, kot da bi lahko to spremenilo temo.

“Ne. Jaz ne stanujem tu. Jaz stanujem niže doli, z možem.” Beseda *mož* nosi posebno težo ponosa in očitka.

Ailo brez vprašanja napolni Julietino skodelico s kavno, potem še svojo. Še zase prinese kos torte. Na dnu ima rožnato plast, na vrhu pa smetano.

“Rabarbarina torta. Treba jo je pojesti, sicer se bo pokvarila. Nisem lačna, pa bom vseeno. Prinesem tudi vam kos?”

“Ne. Hvala.”

“Torej. Eric je odšel. Nocoj ga ne bo nazaj. Mislim, da ne. H Christi je šel. Poznate Christo?”

Juliet togo odmaje z glavo.

“Tukaj vsi živimo tako, da vemo, kako živijo drugi. Dobro vemo. Ne vem, kako je tam, kjer živite vi. V Vancouvru?” (Juliet prikima.) “V mestu. Ni enako. Namreč Eric, da je lahko tako dober in skrbi za ženo, mora imeti pomoč, razumete? Jaz mu pomagam.”

Juliet zelo nespametno vpraša: “Pa ne dobite nič plačano?”

“Seveda dobim plačano. Ampak to je več kot služba. Še druge vrste pomoč od ženske, tudi to potrebuje. Razumete, kaj vam govorim? Ne od ženske z možem, jaz ne verjamem v to, to ni lepo, tako pride prepir. Eric je imel najprej Sandro, potem se je odselila, in zdaj ima Christo. Nekaj časa sta bili Christa in Sandra, ampak sta bili dobri prijateljici, to je bilo v redu. Ampak Sandra ima otroke in hoče nekam, kjer so večje šole. Christa je umetnica. Dela tiste reči iz lesa, ki se najde na obali. Kako se reče tistemu lesu?”

“Plavni les,” brez volje reče Juliet. Ohromljena je od razočaranja, od sramu.

“To je to. Vozi jih nekam, kjer jih potem prodajajo. Velike reči. Živali in ptiče, ampak ne realne. Ne realne?”

“Ne realistične?”

“Ja. Ja. Ona ni nikoli imela otrok. Ne verjamem, da se bo hotela preseliti kam drugam. Vam je Eric to povedal? Bi še kave? Še malo je je v loncu.”

“Ne. Ne, hvala. Ne, ni povedal.”

“Tako. Sem vam zdaj jaz povedala. Če ste končali, bom vzela skodelico, da jo pomijem.”

Ailo naredi ovinek, da s čevljem dregne rumeno psico, ki leži na drugi strani hladilnika.

“Vstati moraš. Lenoba. Kmalu greva domov.

Še en avtobus je za Vancouver, ob osmih in deset gre,” reče in si da opraviti pri koritu, s hrbtom proti kuhinji. “Lahko greste z mano domov, in ko bo čas, vas moj mož odpelje. Jeste lahko z nama. Jaz sem s kolesom, peljem počasi, da me lahko dohajate. Ni daleč.”

Neposredna prihodnost se zdi tako jasno postavljena, da Juliet brez misli vstane, se ozre za svojo torbo. Potem spet sede, a na drug stol. Ta novi pogled na kuhinjo ji očitno pomaga k odločitvi.

“Mislim, da bom ostala tukaj,” reče.

“Tukaj?”

“Saj nimam dosti prtljage. Peš bom šla na avtobus.”

“Kako boste pa našli? Poldrugi kilometer je.”

“To ni daleč.” Juliet ni prepričana, kako bo našla, ampak navsezadnje, si misli, mora samo po klancu navzdol.

“Ne bo ga nazaj, veste,” reče Ailo. “Nocoj ne.”

“Nič zato.”

Ailo izrazito, morda zaničljivo skomigne.

“Vstani, Pet. Dajmo.” Čez ramo pa reče: “Corky ostane tukaj. Naj bo notri ali zunaj?”

“Najbrž zunaj.”

“Potem jo bom pa privezala, da ne bo mogla za vami. Lahko da ji ne bo všeč biti tu s tujim človekom.”

Juliet ne reče nič.

“Ko gremo ven, se vrata zaklenejo. Vidite? Torej če greste ven in hočete potem spet noter, morate pritisniti tole. Ko greste, pa nič ne pritisnete. Zaklenilo se bo. Razumete?”

“Ja.”

“Tu se nismo trudili z zaklepanjem, ampak zdaj je pa preveč tujcev.”

Po tistem, ko sta gledala zvezde, se je vlak za nekaj časa ustavil v Winnipegu. Izstopila sta in se sprehodila v tako mrzlem vetru, da je bilo že dihati boleče, kaj šele govoriti. Ko sta spet stopila na vlak, sta sedla v salon in on je naročil žganje.

“Da naju pogreje in vas uspava,” je rekel.

Sam ni nameraval spati, ampak sedeti do takrat, ko naj bi enkrat proti jutru v Regini izstopil.

Ko jo je pospremil do njenega vagona, je bila večina ležišč že pogrnjena, temno zelene zavese so ožile prehode. Vsi vagoni so imeli imena, njen se je imenoval Miramichi.

“Tale je,” je zašepetala v prostoru med dvema vagonoma, ko ji je njegova roka že odpirala vrata.

“Torej se posloviva.” Odmaknil je roko in gunganje vlaka ju je zazibalo drugega proti drugemu, tako da jo je lahko temeljito poljubil. Ko je bilo to mimo, je ni spustil, ampak jo držal objeto in gladil po hrbtu, potem pa jo začel poljubljati po vsem obrazu.

Toda izvila se mu je in nemirno rekla: “Jaz sem devica.”

“Ja, ja.” Zasmel se je in jo poljubil na vrat, potem pa jo spustil in odsunil vrata pred njo. Šla sta po prehodu, dokler ni našla svojega ležišča. Stisnila se je ob zaveso, se obrnila in skoraj pričakovala, da jo bo spet poljubil ali se je dotaknil, vendar je zdrsnil mimo skoraj tako, kot da sta se po naključju srečala.

Kako bedasto, kako grozno. Strah, seveda, da bo njegova božajoča roka zdrsnila niže in dosegla voz, s katerim je pritrdila vložek k pasu. Če bi spadala med dekleta, ki se lahko zanesejo na tampone, se to mogoče sploh ne bi zgodilo.

In zakaj *devica*? Potem ko se je v Willis Parku tako namučila, da takšno stanje ne bi bilo ovira? Morala je razmišljati, kaj mu bo povedala – nikoli mu ne bi mogla reči, da ima menstruacijo – v primeru, če bi upal, da bodo šle stvari naprej. Pa kako naj bi sploh imel take načrte? Kako? Kje? V kupeju, ob tako malo prostora in vseh drugih potnikih okrog njiju, ki bi bili zelo verjetno še budni? Stoje, zibajoč se naprej in nazaj, pritisnjena ob vrata, ki bi jih lahko vsak trenutek kdo odprl, v tistem nevarnem prostoru med vagonoma?

Tako lahko zdaj komu pripoveduje, kako je ves večer poslušal to trapasto punco, ki se je postavljala s svojim znanjem o grški mitologiji, na koncu – ko jo je nazadnje poljubil za lahko noč, da bi se je znebil – pa je začela vreščati, da je devica.

Ni bil videti tak človek, da bi to počel, da bi tako govoril, vendar si ni mogla kaj, da si ne bi tega predstavljala.

Dolgo v noč je ležala budna, a preden se je vlak ustavil v Regini, je vendarle zaspala.

...

Zdaj ko je ostala sama, bi Juliet lahko raziskala hišo. Vendar ne stori ničesar takega. Najmanj dvajset minut mine, preden se ji uspe otresti Ailine

navzočnosti. Ne da bi jo bilo strah, da bi se Ailo vrnila gledat, kaj počne, ali iskat kaj, kar je morda pozabila. Ailo ni človek, ki pozablja stvari, niti ob koncu napornega dneva ne. Če pa bi mislila, da bo Juliet kaj ukradla, bi jo bila kratko malo vrgla ven.

Je pa ženska, ki si prilasti prostor, posebno prostor v kuhinji. Vse, kar zajame Julietin pogled, govori o Ailinem delu – od rastlin (zelišč?) v lončkih na okenski polici do tnala za sekanje in do zloščenega linoleja.

In ko se Juliet posreči odriniti Ailo, ne iz kuhinje, ampak nemara nekam za staromodni hladilnik, se znajde pred Christo. Eric ima žensko. Jasno, da jo ima. Christo. Juliet vidi mlajšo, privlačnejšo Ailo. Široki boki, močne roke, dolgi lasje – vsi svetli, nobenega belega – in prsi, ki svobodno poskakujejo pod ohlapno srajco. Enako agresivno – in pri Christi spolno privlačno – pomanjkanje elegance. Enak uživaški način prežvekovanja in pljuvanja besed.

Na misel ji prideta dve drugi ženski. Brizeida in Hrizeida. Tisti dve, s katerima sta se igrala Ahil in Agamemnon. Obe opisovani kot "lepolični". Ko je profesor prebral tisto besedo (ki se je zdaj ni mogla spomniti), je postalo njegovo čelo čisto rožnato in zdelo se je, da komaj zadržuje hihitanje. Tisti trenutek ga je Juliet prezirala.

In če se izkaže, da je Christa bolj groba, bolj severnjaška različica Brizeide/Hrizeide, bo potem Juliet lahko začela prezirati tudi Erica?

Ampak kako bo sploh zvedela, če zdaj odide dol do ceste in sede na avtobus?

Dejstvo je, da ni nikoli nameravala vstopiti v tisti avtobus. Vse tako kaže. Zdaj ko ni več tu Ailo, laže odkriva svoje namene. Nazadnje vstane in skuha kavo; potem jo nalije v lonček, ne v katero tistih skodelic, ki jih je postavila ven Ailo.

Preveč je vznemirjena, da bi bila lačna, pač pa si ogleda steklenice na pultu, ki so jih ljudje gotovo prinesli za bedenje. Češnjevo žganje, breskovo žganje, tia maria, sladki vermut. Te steklenice so bile odprte, vendar se njihova vsebina ni izkazala kot zelo privlačna. Po pravem pitju so ostale prazne steklenice, ki jih je Ailo postavila k vratom. Džin in viski, pivo in vino.

V kavo si nalije tio mario in odnese steklenico s seboj po stopnicah v veliko dnevno sobo.

To je eden najdaljših dni v letu. A drevesa tod okoli, veliki, gosti zimzeleni in rdečeroke jagodičnice, zastirajo svetlobo zahajajočega sonca. V svetlobi strešnega okna je kuhinja svetla, medtem ko niso okna v dnevni sobi nič več kot dolge špranje v steni, in tam se je že začela kopičiti tema. Pod ni dokončan – stare, zguljene preproge so položene čez plohe iz plovnega lesa – in soba je čudno in tjavdan opremljena. V glavnem z blazinami, ki ležijo po tleh, in nekaj klečalnimi blazinicami, oblečenimi v usnje, ki je že razpokalo. Velikanski usnjen stol, tiste vrste, ki se nagne nazaj in ima tudi oporo za noge. Kavč, prekrit z izvornim, vendar razcefranim pregrinjalom krpanko, prastar televizor in knjižne police iz opek in desk, na katerih ni nobene knjige, samo kupi starih National Geographicov ter izvodi nekaj jadralskih revij in revije Popular Mechanics.

Čiščenja te sobe se Ailo očitno še ni lotila. Kjer se je kak pepelnik prevrnil na preprogo, so madeži pepela. In vsepovsod drobtine. Juliet preblisne, da bi lahko poiskala sesalec za prah, če je kje, potem pa pomisli, da bi se, tudi če bi ji ga uspelo spraviti v pogon, verjetno zgodila kakšna nezgoda – na primer, tanke preproge bi se lahko zgrbančile in ujele v stroj. Zato samo sede na usnjeni stol in si, ko se raven kave v lončku zniža, dolije še malo tie marie.

Nič na tej obali ni ravno po njenem okusu. Drevesa so prevelika in nagnetená skupaj in sploh nimajo osebnosti – samo sestavljajo gozd. Gore so premogočne in neverjetne in otoki, ki plavajo na vodah ožine Strait of Georgia, so prevsiljivo slikoviti. Ta hiša z velikimi prostori in poševnimi stropi in neobdelanim lesom je toga in nesproščena.

Psica od časa do časa zalaja, vendar ne vznemirjeno. Mogoče bi rada prišla noter in imela družbo. Ampak Juliet ni nikoli imela psa – pes v hiši bi bil priča, ne družba, in bi ji zbujal samo občutek neugodja.

Mogoče psica laja na raziskujočo srnjad ali merjasca ali pumo. V van-couvrvskih časopisih je nekaj pisalo o pumi, ki da je – zdi se ji, da je bilo na tej obali – zmrcvarila otroka.

Le kdo bi hotel živeti nekje, kjer bi moral deliti vsak košček prostora zunaj hiše s sovražnimi in plenilskimi živalmi?

Kallipareos. Lepolični. Zdaj se je spomnila. Homerska beseda se svetlika na njenem trnku. Onstran tega pa se nenadoma zave vsega svojega grškega besedja, vsega, kar je bilo, se ji zdi, zadnjih šest mesecev zaprto v neki omari. Ker ni poučevala grščine, je vse to potisnila ob stran.

Tako se zgodi. Za nekaj časa potisneš stvar ob stran in sem ter tja pobrskaš po omari za čim drugim in se spomniš in si misliš: *kmalu*. Potem tisto postane nekaj, kar je pač tam, v omari, in spredaj in zgoraj se kopičijo druge stvari in kmalu sploh ne pomisliš več na tisto.

Na tisto, kar je bilo tvoj svetli zaklad. Ne pomisliš. Izguba, ki je nekoč nisi mogel predvideti, zdaj pa postaja nekaj, česar se komajda spominjaš.

Tako se zgodi.

In celo če tistega ne odrineš ob stran, celo če od tistega živiš, vsak dan? Juliet pomisli na starejše učitelje v šoli, kako malo je večini med njimi mar za tisto, kar pač učijo. Recimo Juanita, ki si je izbrala španščino, ker se sklada z njenim imenom (v resnici je Irka), in jo hoče dobro govoriti, da bi jo uporabljala na potovanjih. Ne bi se dalo reči, da je španščina njen zaklad.

Malo, zelo malo ljudi ima svoj zaklad, in če ga imaš, ga moraš varovati. Ne smeš se ujeti v past in si ga pustiti vzeti.

Tia maria ima skupaj s kavo določen učinek. Zdaj se počuti brezskrbna, vendar močna. Lahko si misli, da Eric navsezadnje ni tako pomemben. Je človek, s katerim bi lahko flirtala. Flirtati je prava beseda. Tako kot Afrodita z Anhizom. Potem pa se bo nekega jutra zmuznila proč.

Juliet vstane in poišče kopalnico, potem se vrne, leže na kavč in se pokrije s pregrinjalom – preveč zaspana, da bi opazila Corkyjine dlake na njem ali Corkyjin vonj.

Ko se zbudi, je svetlo jutro, čeprav je po uri v kuhinji šele dvajset čez šest. Boli jo glava. V spalnici je steklenička aspirina – vzame dva, se umije in počese in vzame zobno ščetko iz torbe ter si očisti zobe. Potem skuha svežo kavo in poje rezino domačega kruha, ne da bi se ga potrudila pogreti ali namazati. Sedi za kuhinjsko mizo. Sončna svetloba, ki se vsipa skozi drevje, riše na gladka debela jagodičnic bakrene lise. Corky začne lajati in laja kar dolgo, dokler tovornjak ne zapelje na dvorišče in je ne utiša.

Juliet sliši, kako se vrata tovornjaka zaprejo, sliši ga, kako govori s psico, in obide jo groza. Rada bi se kam skrila (*lahko bi zlezla pod mizo*, reče pozneje, ampak seveda ne pomisli, da bi storila kaj tako bedastega). Tako je kakor v šoli v trenutku, preden oznanijo dobitnika nagrade. Samo huje, ker nima nikakršnega smiselnega upanja. In ker ne bo v njenem življenju nobene tako pomembne priložnosti več.

Ko se vrata odprejo, ne more dvigniti pogleda. Prsti obeh rok na njenih kolenih so prepleteni, tesno sklenjeni.

“Tukaj ste,” reče Eric. Zmagoslavno in občudujoče se smeje, kot bi bil priča najbolj neverjetni nesramnosti in predrznosti. Ko razpre roke, je tako, kot da bi v sobo zapihal veter in jo pripravil, da dvigne pogled.

Pred šestimi meseci še ni vedela, da ta človek obstaja. Pred šestimi meseci je bil moški, ki je umrl pod vlakom, še živ in je morda ravno izbiral oblačila za potovanje.

“Tukaj ste.”

Iz njegovega glasu razbere, da si jo prisvaja. Vstane, popolnoma otopela, in vidi, da je starejši, težji, bolj impulziven, kot ga ima v spominu. Stopi proti njej in Juliet čuti, kako si jo ogleduje od glave do peta; preplavi jo olajšanje, zajame sreča. Kako osupljivo je to. Kako blizu grozi.

Izkaže se, da Eric ni bil tako zelo presenečen, kot se je delal. Ailo mu je prejšnji večer telefonirala, da ga je posvarila pred nenavadnim dekletom, Juliet, in se ponudila, da bi stopila pogledat, ali je dekle šlo na avtobus. Zdelo se mu je nekako prav tvegati, da bo to storila – nemara preskusiti usodo –, a ko ga je Ailo poklicala in mu povedala, da dekle ni odšlo, je osupnil nad veseljem, ki ga je začutil. Vendar ni takoj prišel in ni povedal Christi, čeprav je vedel, da ji bo zelo kmalu moral povedati.

Vse to Juliet doumeva po koščkih v tednih in mesecih, ki sledijo. Nekatere informacije pridejo po naključju, nekatere kot posledica njenega neprevidnega raziskovanja.

Njeno razkritje (o nedeviškosti) je sprejeto kot nepomembno.

Christa ni prav nič podobna Ailo. Ne širokih bokov nima ne svetlih las. To je temnolasa, vitka, duhovita in včasih mrka ženska, ki bo v prihodnjih letih postala Julietina velika prijateljica in glavna opora – čeprav se ne bo nikoli povsem odrekla navihanemu draženju, ironičnemu pobliskavanju pritajene tekmovalnosti.

Prevedla Maja Kraigher